

PODSTAWOWE ZASADY BEZPIECZEŃSTWA W PUBLICZNEJ SZKOLE PODSTAWOWEJ NR 5 IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA W RADOMSKU

Żyjemy w czasach, gdzie każdego dnia mamy do czynienia z różnego rodzaju wypadkami. Spotykamy je wszędzie i często sami nim ulegamy. Niestety, wypadkom ulegają również dzieci i młodzież i to w miejscach - wydawałoby się bezpiecznych - w szkołach, przedszkolach i innych placówkach oświatowych. Dyrektor szkoły musi więc zadbać o bezpieczny i zdrowy pobyt oraz funkcjonowanie użytkowników szkoły, czyli: wychowanków i pracowników.

Do podstawowych regulacji prawnych w zakresie bezpieczeństwa i higieny w szkołach zaliczamy:

Ustawę z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks Pracy (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 917, zmiany poz. 1000, 1076, 1608, 1629, 2215, 2243, 2244, 2245, 2377, 2432, z 2019 r. poz. 730);

Ustawę o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 r. (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 1457, 1560, 1669, 2245, z 2019 r. poz. 730, 761);

Ustawę Prawo Oświatowe (tekst jednolity Dz. U. z 2018 r. poz. 996, zmiany 1000, 1290, 1669, 2245, z 2019 r. poz. 534, 730, 761);

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31 grudnia 1992 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2003 r. Nr 6, poz. 69) zmiany Dz. U. z 2018 r. poz. 2140);

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. z 2010 r. Nr 109, poz. 719).

Inne dokumenty określające zasady bezpieczeństwa w szkole:

Statut szkoły - Rozdział XI Bezpieczeństwo w szkole.

Procedury.

Regulamin korzystania z sali gimnastycznej i zasad bezpieczeństwa na lekcjach wychowania fizycznego.

Regulamin pracy.

Regulaminy świetlicy, biblioteki i pracowni komputerowej.

Instrukcje ogólne i stanowiskowe w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.

PROCEDURY:

Procedura reagowania w szkole w sytuacji cyberprzemocy.

Procedura reagowania w sytuacji podejrzenia nadużywania internetu, portali społecznościowych itp. z wykorzystaniem szeroko pojętych narzędzi elektronicznych.

Procedura podejmowanie interwencji w sytuacjach szczególnych zagrożeń.

Procedura postępowania w przypadku zagrożenia terrorystycznego.

Procedura współpracy szkoły z policją.

Procedura postępowania w razie wypadku ucznia.

Procedura organizacji imprez i wycieczek.

Procedura przyprawdzania i odbierania dzieci ze świetlicy szkolnej.

ZADANIA OPIEKUŃCZE SZKOŁY Z UWZGLĘDNIENIEM PRZEPISÓW BHP

Sprawowanie opieki nad uczniami w szkole podczas zajęć obowiązkowych, nadobowiązkowych, pozalekcyjnych.

W zakresie sprawowania opieki nad uczniami podczas zajęć poza terenem szkoły w trakcie wycieczek organizowanych przez szkołę.

W zakresie pełnienia dyżurów nauczycielskich w szkole.

W zakresie zaistnienia wypadku uczniowskiego.

Sprawowanie opieki nad uczniami w szkole podczas zajęć obowiązkowych, nadobowiązkowych, pozalekcyjnych.

Każdy nauczyciel systematycznie kontroluje miejsce, gdzie prowadzi zajęcia. Każdy nauczyciel kontroluje obecność uczniów na swojej lekcji, odnotowuje obecności potwierdzając stan podpisem, reaguje na nagłe "zniknięcie" ucznia ze szkoły.

W pracowniach o zwiększonym ryzyku wypadku każdy prowadzący zajęcia dba o przestrzeganie zasad BHP.

Opiekun pracowni opracowuje regulamin pracowni, a w nim zasady bezpieczeństwa i każdorazowo na początku roku zapoznaje z nim uczniów.

W salach gimnastycznych, na placach zabaw i na boiskach nauczyciel prowadzący zajęcia:

sprawdza sprawność sprzętu sportowego przed rozpoczęciem zajęć, dba o dobrą organizację zajęć i zdyscyplinowanie uczniów, dostosowuje wymagania i formę zajęć do możliwości fizycznych uczniów, asekuruje uczniów podczas ćwiczeń na przyrządach.

W zakresie sprawowania opieki nad uczniami podczas zajęć poza terenem szkoły w trakcie wycieczek organizowanych przez szkołę.

Każdy nauczyciel wychodzący z uczniami poza teren szkoły zgłasza swoje wyjścia w rejestrze lub karcie wycieczki.

Zasady opieki nad grupami uczniowskimi:

Jeden opiekun na klasę uczniów, jeśli jest to wyjazd/wyjście poza teren szkolny w obrębie tej samej miejscowości.

Jeden opiekun na grupę ok. 15 uczniów, jeżeli jest to wyjazd poza miejscowość, która jest siedzibą szkoły.

Jeden opiekun na 10 uczniów na wyjazdach w góry/nad morze (kąpiel odbywa się w grupach nie więcej niż 10 osobowych i wyłącznie w kąpieliskach strzeżonych z ratownikiem).

Na udział w wycieczce oraz imprezie turystycznej organizowanej poza granicami miasta kierownik musi uzyskać zgodę rodziców ucznia.

Wszystkie wycieczki i imprezy pozaszkolne wymagają wypełnienia "karty wycieczki".

Obowiązkiem każdego kierownika imprezy (opiekuna grupy) jest nieustanna wiedza o obecności wszystkich uczestników przed wyruszeniem z każdego miejsca i po przybyciu do celu.

Kierownik wycieczki wydaje polecenia uczestnikom, w razie wypadku podejmuje decyzje, tak jak dyrektor szkoły i odpowiada za nie.

Nie wolno organizować żadnych wyjść w teren w przypadku burzy, śnieżycy i gołoledzi.

W zakresie pełnienia dyżurów nauczycielskich w szkole:

Nauczyciele pełnią dyżury według ustalonego grafiku, dyżury pełnione są odpowiednio od godz. 7:50 do godz. 14:35.

Dyżur musi być pełniony aktywnie, nauczyciele dyżurni zapobiegają niebezpiecznym zabawom i zachowaniom w korytarzach, boisku, placu zabaw i w sanitariatach.

Nauczyciel przejmujący zastępstwo za nauczyciela nieobecnego przejmuje również za niego dyżur przed lekcją.

W przypadku konieczności wcześniejszego zejścia z dyżuru nauczyciel dyżurujący organizuje we własnym zakresie zastępstwo.

W zakresie zaistnienia wypadku uczniowskiego:

Każdy nauczyciel, który jest jego świadkiem zdarzenia wykonuje poniższe czynności: udziela pomocy przedmedycznej, zawiadamia pielęgniarkę szkolną jeżeli jest obecna, zawiadamia dyrektora szkoły o zaistniałym wypadku, nauczyciel sam decyduje o postępowaniu, w trudniejszym przypadku wzywa Pogotowie Ratunkowe.

Jeżeli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia czy urządzeń, miejsce to należy pozostawić nienaruszone w celu dokonania oględzin lub szkicu. Jeżeli wypadek zdarzyłby się w czasie wycieczki, wszystkie stosowne decyzje podejmuje kierownik wycieczki i odpowiada za nie.

Dyrektor szkoły o zaistniałym wypadku zagrażającym zdrowiu ucznia zawiadamia: Pogotowie Ratunkowe, rodziców ucznia. W przypadku ciężkiego uszkodzenia ciała lub śmierci również policję lub prokuratora a następnie Kuratorium Oświaty. Miejsce wypadku zabezpiecza w celu dokonania oględzin.

Niedopuszczone jest prowadzenie jakichkolwiek zajęć w szkole bez nadzoru upoważnionej do tego osoby.

Przerwy w zajęciach uczniowie spędzają pod nadzorem nauczyciela. W czasie przerw należy, jeżeli pozwalają na to warunki atmosferyczne, umożliwić uczniom przebywanie na świeżym powietrzu, należy przewietrzyć klasy, a jeżeli zajdzie taka potrzeba czynić to również w czasie zajęć.

Jeżeli pomieszczenie lub miejsce, w którym mają prowadzone być zajęcia lub sprzęt i wyposażenie tych miejsc stwarzają zagrożenia dla bezpieczeństwa, nie należy dopuścić do rozpoczęcia zajęć, jeżeli zaś zagrożenie to ujawni się w czasie prowadzenia zajęć, należy je bezzwłocznie przerwać i opuścić zagrożone miejsce.

Pomieszczenia szkoły, a w szczególności takie jak pokój nauczycielski należy wyposażyć w środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy.

Wszyscy nauczyciele i pracownicy szkoły muszą regularnie przechodzić szkolenia w zakresie udzielania pierwszej pomocy przedmedycznej.

ZASADY EWAKUACJI W SZKOŁACH

Właściciel lub zarządca obiektu przeznaczonego dla ponad 50 osób będących jego stałymi użytkownikami, powinien co najmniej raz na 2 lata przeprowadzać praktyczne sprawdzenie organizacji oraz warunków ewakuacji z całego obiektu. W przypadku obiektów, w których cyklicznie zmienia się jednocześnie grupa powyżej 50 użytkowników, w szczególności: szkół, przedszkoli, internatów, domów studenckich, praktycznego sprawdzenia organizacji oraz warunków ewakuacji należy dokonać - co najmniej raz na rok, jednak w terminie nie dłuższym niż 3 miesiące od dnia rozpoczęcia korzystania z obiektu przez nowych użytkowników. Właściciel lub zarządca obiektu powiadamia właściwego miejscowo Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej o terminie przeprowadzenia ewakuacji nie później niż na tydzień przed ich przeprowadzeniem.

PLAN EWAKUACJI PUBLICZNEJ SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 5 IM. MIKOŁAJA KOPERNIKA W RADOMSKU

Sygnałem do ewakuacji uczniów, pracowników i innych osób przebywających na terenie szkoły, w razie zagrożenia dla ich bezpieczeństwa, jest **trzykrotny długi sygnał dźwiękowy (dzwonek)**.

Woźna po usłyszeniu alarmu otwiera wejście główne i wejście do szatni oraz sprawdza czy w toaletach nie ma uczniów i opuszcza szkołę wejściem przez szatnię.

Uczniowie opuszczają pomieszczenia na sygnał nauczyciela i pod jego opieką. Nauczyciel opuszcza salę jako ostatni. W pierwszej kolejności ewakuowane są osoby z bezpośredniego sąsiedztwa powstałego zagrożenia.

Uczniowie znajdujący się w tym czasie w salach lekcyjnych na piętrze oraz w bibliotece szkolnej opuszczają budynek, przez drzwi szatni szkolnej. Nauczyciel bibliotekarz sprawdza także czy w korytarzu nie ma uczniów.

Uczniowie znajdujący się w salach lekcyjnych oraz stołówce na parterze budynku szkolnego opuszczają szkołę przez wejście główne.

Uczniowie przebywający w sali gimnastycznej wychodzą przez drzwi obok sali.

Uczniowie przebywający w świetlicy opuszczają budynek przez wejście główne.

Pracownicy i uczniowie przebywający w pomieszczeniu za salą komputerową opuszczają pomieszczenia przez klatkę schodową.

Pedagog szkolny opuszcza budynek wejściem przez szatnię.

Pracownicy sekretariatu ewakuują się wejściem głównym.

Pracownicy kuchni ewakuują się z budynku wejściem kuchennym.

PROCEDURA REAGOWANIA W SZKOLE W SYTUACJI CYBERPRZEMOCY

Wszystkie przypadki przemocy, a więc także przemocy z wykorzystaniem mediów elektronicznych, powinny zostać właściwie zbadane, zarejestrowane i udokumentowane. Jeśli wiedzę o zajściu posiada nauczyciel nie będący wychowawcą, powinien przekazać informację wychowawcy klasy, który informuje o fakcie pedagoga szkolnego i dyrektora. Pedagog szkolny i dyrektor wspólnie z wychowawcą dokonują analizy zdarzenia i planują dalsze postępowanie. Do zadań szkoły należy także ustalenie okoliczności zdarzenia i ewentualnych świadków. Warto zadbać o udział nauczyciela informatyki w procedurze interwencyjnej, szczególnie na etapie zabezpieczania dowodów i ustalania tożsamości sprawcy cyberprzemocy.

Działania wobec ofiary cyberprzemocy.

Podobnie jak w przypadku innych form przemocy, ofiara cyberprzemocy potrzebuje pomocy i emocjonalnego wsparcia ze strony dorosłych. Musi także wiedzieć, że szkoła podejmie odpowiednie kroki w celu rozwiązania problemu. Uczeń będący ofiarą cyberprzemocy powinien otrzymać poradę, jak ma się zachować, aby zapewnić sobie poczucie bezpieczeństwa i nie doprowadzić do eskalacji prześladowania.

Jak można zarejestrować dowody cyberprzemocy?

Telefon komórkowy

Nie kasuj wiadomości. Zapisuj wszystkie wiadomości, zarówno tekstowe, jak i nagrane na pocztę głosową w pamięci telefonu.

Komunikatory

Niektóre serwisy pozwalają na zapisywanie rozmów. Możesz również np. kopiować rozmowę, wkleić do dokumentu Word (lub innego edytora tekstu), zapisać i wydrukować.

Strony serwisów społecznościowych, www.

Aby zachować kopię materiału, który widzisz na ekranie, wciśnij jednocześnie klawisze Control i Print Screen, a następnie wykonaj operację „Wklej” w dokumencie Word.

Czat

Podobnie jak w przypadku stron www, jeśli chcesz zachować kopię materiału, który widzisz na ekranie, wciśnij klawisze Control i Print Screen, a następnie wykonaj operację „Wklej” w dokumencie Word. Możesz też po prostu wydrukować interesującą cię stronę.

E-mail

Wydrukuj wiadomość, prześlij ją do nauczyciela lub pedagoga, który zajmuje się ustaleniem okoliczności zajścia. Zachowanie całości wiadomości, a nie tylko samego tekstu jest bardziej pomocne, ponieważ zawiera on informacje o jej pochodzeniu. Młodzi ludzie często mają złudne przekonanie, iż nowe technologie zapewniają im pełną anonimowość. Jak przekonują specjaliści, istnieje wiele sposobów identyfikacji źródła cyberprzemocy. Osoby zajmujące się ustalaniem okoliczności zajścia powinny mieć jednak świadomość, iż znalezienie miejsca pochodzenia materiału nie zawsze oznacza odnalezienie osoby, która jest za zdarzenie odpowiedzialna. Wielu sprawców cyberprzemocy posługuje się „skradzioną tożsamością”, wykorzystując telefony innych uczniów, profile w serwisach społecznościowych, ich konta pocztowe itp. do wysyłania wiadomości bądź zamieszczania krzywdzących materiałów. Trudności z wykryciem „cyberagresora” mogą się pojawić również w sytuacji, gdy materiał przesyłany jest między telefonami komórkowymi drogą bezprzewodową lub wiadomości tekstowe na telefon wysyłane są z bramki internetowej.

Jak pokazuje praktyka, w większości przypadków identyfikacja agresora nie jest zbyt trudna. Ofiary cyberprzemocy często potrafią wskazać sprawcę, którym najczęściej okazuje się być kolega ze szkoły, bądź przynajmniej mają przypuszczenie, kto może nim być. Gdy ustalenie sprawcy nie jest możliwe, należy się skontaktować z dostawcą usługi w celu usunięcia z sieci kompromitujących lub krzywdzących materiałów. Do podjęcia takiego działania zobowiązuje administratora serwisu art. 14 Ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną. W przypadku gdy zostało złamane prawo, a tożsamości sprawcy nie udało się ustalić, należy bezwzględnie skontaktować się z policją.

PROCEDURA REAGOWANIA W SYTUACJI PODEJRZENIA NADUŻYWANIA INTERNETU, PORTALI SPOŁECZNOŚCIOWYCH ITP. Z WYKORZYSTANIEM SZEROKO POJĘTYCH NARZĘDZI ELEKTRONICZNYCH

Ujawnienie przypadku nadużywania Internetu.

Informacja o nadmiernym korzystaniu z sieci lub komputera może dotrzeć do nauczyciela/pedagoga z różnych źródeł: może być zgłoszona przez ucznia, rodziców, innych nauczycieli.

Rozmowa z uczniem.

Zebranie informacji na temat podejrzeń o nadużywaniu Internetu, jego formy oraz częstotliwości.

Kontakt z rodzicami.

Poinformowanie opiekunów o obserwacjach dotyczących dziecka.

Zapewnienie wsparcia psychologicznego dziecku na terenie szkoły bądź polecenie specjalistycznej placówki.

Wsparcie informacyjne dotyczące możliwości dalszych działań w sytuacji nadużywania Internetu, informacje dotyczące bezpośredniej pomocy specjalistycznej. Przekazanie kontaktu do zespołu pomocy w sytuacjach zagrożenia bezpieczeństwa online **Helpline.org.pl**. Kontakt z zespołem jest możliwy pod bezpłatnym numerem telefonu **800 100 100** oraz poprzez czat, od poniedziałku do piątku w godz. 12.00-18.00, jak również poprzez formularz: *Zadaj nam pytanie* na stronie **www.helpline.org.pl** i e-mail: helpline@helpline.org.pl.

Podjęcie interwencji prawnej.

Większość sytuacji związanych z nadużywaniem Internetu bądź komputera nie wymaga powiadamiania sądu rodzinnego. Zgłoszenie sprawy do sądu rodzinnego jest jednak wskazane jeśli rodzice dziecka odmawiają współpracy i nie kontaktują się ze szkołą, a uczeń nie zaprzestaje działań, które są dla niego krzywdzące i skutkują niewywiązywaniem się z obowiązku szkolnego. W takiej sytuacji dyrektor szkoły powinien zwrócić się do sądu rodzinnego z wnioskiem o podjęcie odpowiednich środków wynikających z ustawy o postępowaniu z nieletnimi.

Monitorowanie sytuacji

Stały kontakt z poszkodowanym dzieckiem i jego rodzicami, upewnienie się, czy nie jest np. potrzebne dalsze wsparcie. Sprawdzanie, jak uczeń realizuje obowiązek szkolny, czy bierze udział we wszystkich zajęciach).

PODEJMOWANIE INTERWENCJI W SYTUACJACH SZCZEGÓLNYCH ZAGROŻEŃ

Każdy pracownik w sytuacji wymagającej szybkiej i zdecydowanej interwencji powinien:

natychmiast reagować, na każdą sytuację, w której występuje agresja; wykazać troskę o ucznia (zarówno o ofiarę jak i sprawcę zdarzenia); wskazać na zachowania nieakceptowane społecznie, wyrazić brak zgody na stosowanie agresji; przekazać posiadaną informację wychowawcy klasy.

W przypadku, gdy wychowawca klasy uzyskał informację bądź jest świadkiem sytuacji, w której występuje agresja i przemoc, powinien podjąć następujące kroki:

przeprowadzić rozmowę z uczniem (uczniami) o jego zachowaniu, omówić z rodzicami zachowanie dziecka i ustalić strategię współpracy rodziców ze szkołą.

W przypadku braku efektu interwencji doraźnej lub w przypadku drastycznego pobicia należy:

Przekazać uzyskaną informację wychowawcy klasy.

Wychowawca informuje o fakcie pedagoga/psychologa szkolnego i dyrektora szkoły. Wychowawca wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły, a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach agresji fizycznej ich dziecka wobec innych, dyrektor szkoły pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji sąd rodzinny lub policję. Podobnie, w sytuacji gdy, szkoła wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów, dyrektor szkoły powiadamia sąd rodzinny lub policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji. Ponadto w przypadkach przemocy oraz innych bulwersujących zjawisk o charakterze patologicznym, dyrektor szkoły zobowiązany jest do natychmiastowego poinformowania nadzorującego wizytatora KO o tego typu wydarzeniach.

Postępowanie wobec ucznia - sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa:

niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły,
ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia,
przekazanie sprawcy (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi szkoły, lub pedagogowi szkolnemu pod opiekę,
powiadomienie rodziców ucznia-sprawcy,
niezwłoczne powiadomienie policji w przypadku gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała, itp.), lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana,
zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa, lub przedmiotów pochodzących z przestępstwa i przekazanie ich policji (np. sprawca rozboju na terenie szkoły używa noża i uciekając porzuca go lub porzuca jakiś przedmiot pochodzący z kradzieży).

Postępowanie nauczyciela wobec ucznia, który stał się ofiarą agresji:

udzielenie pierwszej pomocy (przedmedycznej), bądź zapewnienie jej udzielenia poprzez wezwanie lekarza w przypadku kiedy ofiara doznała obrażeń, niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły, powiadomienie rodziców ucznia, niezwłoczne wezwanie policji w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

W ramach działań zapobiegawczych należy zaplanować:

określenie jasnych norm zachowania w szkole – uczniowie powinni mieć jasno określone, co wolno, a czego nie wolno;

diagnozowanie stopnia zakresu agresji i przemocy w szkole;

organizowanie i prowadzenie różnych form pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów, rodziców i nauczycieli;

zajęcia edukacyjne;

warsztaty wsparcie psychologiczne;

treningi kontrolowania złości i ćwiczenia empatii;

treningi umiejętności społecznych;

stałą, systematyczną edukację dzieci i rodziców – profilaktyka.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZAGROŻENIA TERRORYSTYCZNEGO

Uczeń, który zauważył podejrzenie zachowujące się osoby lub przedmioty pozostawione bez opieki oraz przypuszcza, że może to być próba ataku terrorystycznego, natychmiast informuje nauczyciela lub innego pracownika szkoły. Nauczyciel, który uzyskał informacje o możliwości ataku terrorystycznego natychmiast informuje dyrektora szkoły. Dyrektor, który dowiedział się o podłożeniu ładunku wybuchowego lub przedmiotu niewiadomego pochodzenia, co do którego istnieje podejrzenie, że może on stanowić zagrożenie dla osób i mienia lub otrzymał telefon z informacją o zagrożeniu terrorystycznym, natychmiast zgłasza ten fakt służbom odpowiedzialnym za bezpieczeństwo na tym terenie: najbliższej jednostce Policji, władzom administracyjnym. Przy braku informacji o konkretnym miejscu podłożenia „bomby”, użytkownicy pomieszczeń powinni sprawdzić swoje miejsce pracy i jego bezpośrednie otoczenie celem odnalezienia przedmiotów nieznanego pochodzenia. Podejrzanych przedmiotów **NIE WOLNO DOTYKAĆ!** O ich lokalizacji należy powiadomić dyrekcję szkoły.

Pomieszczenia ogólnodostępne (korytarze, klatki schodowe, windy, toalety, piwnice, strychy) oraz najbliższe otoczenie zewnętrzne obiektu sprawdzają i przeszukują osoby wyznaczone. Do czasu przybycia Policji, należy w miarę istniejących możliwości, zabezpieczyć zagrożone miejsce, zachowując elementarne środki bezpieczeństwa, bez narażania siebie i innych osób na niebezpieczeństwo. Po przybyciu na miejsce Policji, przejmuje ona dalsze kierowanie akcją. Należy bezwzględnie wykonywać polecenia policjantów. Jeśli zapadnie decyzja o ewakuacji, należy zachować spokój i opanowanie, pozwoli to na sprawne i bezpieczne opuszczenie zagrożonego rejonu. W czasie ewakuacji należy postępować zgodnie z instrukcją postępowania, chyba że prowadzący akcją zdecydują inaczej. Identyfikacją i rozpoznawaniem zlokalizowanego ładunku wybuchowego oraz jego neutralizacją zajmują się uprawnione i wyspecjalizowane jednostki i komórki organizacyjne Policji.

W wypadku rozpylenia na terenie szkoły substancji toksycznych lub drażniących, uczniowie informują o tym niezwłocznie nauczyciela, sprawującego nad nimi opiekę. Nauczyciel usuwa uczniów z miejsca zagrożenia, informując dyrektora o zaistniałej sytuacji. Dyrektor powiadamia o zagrożeniu stosowne służby i w miarę potrzeby zarządza ewakuację.

PROCEDURA WSPÓŁPRACY SZKOŁY Z POLICJĄ.

ZAKRES WSPÓŁPRACY

Szkoła podejmuje współpracę z policją w zakresie profilaktyki i prewencji przestępstw wynikających z przepisów kodeksu karnego m.in. przestępstw przeciwko: zdrowiu, mieniu, nietykalności cielesnej, porządkowi publicznemu.

OSOBY ODPOWIEDZIALNE Z WSPÓŁPRACĘ:

dyrektor szkoły, pedagog szkolny, wychowawcy klas, pozostali nauczyciele.

NAJCZĘŚCIEJ WYSTĘPUJĄCE NA TERENIE SZKOŁY PRZESTĘPSTWA TO:

znieważanie (wzywiska, groźby, wulgaryzmy), niszczenie mienia, pobicia nie zagrażające zdrowiu, drobne kradzieże, nękanie fizyczne lub psychiczne, zmuszanie do określonych zachowań, szykanowanie,

Etapy postępowania

W wypadku stwierdzenia faktów świadczących o możliwości popełnienia przestępstwa przez ucznia lub wobec ucznia, wychowawca lub nauczyciel przekazuje informacje dyrektorowi lub pedagogowi szkolnemu, który powiadamia policję. Jednocześnie informuje rodziców dziecka o podjętych działaniach.

W wypadku, gdy o dokonanie przestępstwa podejrzani są rodzice, pedagog w porozumieniu z dyrektorem szkoły informuje policję i sąd.

W ramach profilaktyki szkoła organizuje:

spotkania i pogadanki dla uczniów prowadzone przez dzielnicowych policji,
spotkania rodziców z przedstawicielami policji,
konkursy na temat bezpieczeństwa uczniów w szkole i poza nią.,
egzaminy na kartę rowerową dla uczniów klas IV.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W RAZIE WYPADKU UCZNIA.

W czasie zajęć edukacyjnych pełną odpowiedzialność za życie i zdrowie ucznia ponosi nauczyciel prowadzący zajęcia bez względu na to, czy one są zajęciami planowanymi, czy też nauczyciel zastępuje nieobecnego w tym czasie innego nauczyciela. Przed rozpoczęciem zajęć prowadzący ma obowiązek sprawdzić, czy sprzęt sportowy, urządzenia techniczne, pomoce naukowe oraz inne narzędzia wykorzystywane w czasie zajęć, a także pomieszczenie lekcyjne nie stwarzają zagrożenia bezpieczeństwa dla ucznia. Jeżeli stan techniczny budzi zastrzeżenia, nauczyciel bądź inna osoba prowadząca zajęcia nie ma prawa z nich korzystać w p racy z uczniem. O zaistniałym zagrożeniu prowadzący natychmiast powiadamia dyrektora szkoły.

Postępowanie w razie wypadku w szkole.

Pracownik szkoły, otrzyma wiadomość o wypadku ucznia:

- niezwłocznie zapewnia poszkodowanemu opiekę, w szczególności sprowadzając fachową pomoc medyczną, a w miarę możliwości udzielając poszkodowanemu pierwszej pomocy przedmedycznej;
- nie dopuszcza do zajęć lub przerywa je wyprowadzając uczniów z miejsca zagrożenia, jeżeli miejsce, w którym są lub będą prowadzone zajęcia może stwarzać zagrożenie dla bezpieczeństwa uczniów,
- niezwłocznie powiadamia dyrektora szkoły.

Jeśli nauczyciel ma w tym czasie zajęcia z klasą – prosi o nadzór nad swoimi uczniami nauczyciela uczącego w najbliższej sali lub innego pracownika szkoły.

O każdym wypadku dyrektor szkoły lub nauczyciel, pod opieką którego przebywał uczeń w chwili wypadku, powiadamia rodziców poszkodowanego ucznia (opiekunów prawnych). Fakt ten powiadamiający dokumentuje wpisem w dzienniku zajęć podając datę i godzinę powiadomienia matki/ojca ucznia o wypadku.

Przy lekkich przypadkach (brak wyraźnych obrażeń – np. widoczne tylko lekkie zaczerwienienie, zadrapanie, lekkie skaleczenie, mały guz), po udzieleniu pierwszej pomocy poszkodowanemu uczniowi, nauczyciel lub dyrektor powiadamiając rodzica o zdarzeniu ustala z nim: potrzebę wezwania pogotowia; potrzebę wcześniejszego przyścia rodzica; godzinę odbioru dziecka ze szkoły w dniu zdarzenia.

Informację o powyższych ustaleniach powiadamiający zamieszcza również w dzienniku zajęć.

W każdym trudniejszym przypadku (widoczne obrażenia, urazy, niepokojące objawy) nauczyciel lub dyrektor szkoły wzywa pogotowie ratunkowe.

O każdym wypadku śmiertelnym, ciężkim i zbiorowym dyrektor szkoły zawiadamia niezwłocznie organ prowadzący i współpracującego ze szkołą pracownika służby bhp, prokuratora i kuratora oświaty. O wypadku, do którego doszło w wyniku zatrucia, dyrektor szkoły zawiadamia także państwowego inspektora sanitarnego.

Jeżeli wypadek został spowodowany niesprawnością techniczną pomieszczenia lub urządzeń, miejsce wypadku pozostawia się nienaruszone. Dyrektor zabezpiecza je do czasu dokonania oględzin lub wykonania szkicu przez zespół powypadkowy. 9. Jeżeli wypadek zdarzył się w czasie wyjścia, imprezy organizowanej poza terenem szkoły, wszystkie stosowne decyzje podejmuje opiekun grupy/kierownik wycieczki i odpowiada za nie.

Wypadek powstały w szczególnych okolicznościach

Wypadek zaistniały w szkole zaliczany jest przez ustawodawcę do tzw. wypadków powstałych w szczególnych okolicznościach, co w konsekwencji uzasadnia przyznanie poszkodowanemu przysługujących z tego tytułu świadczeń, wśród których wskazano między innymi rentę lub jednorazowe odszkodowanie. Wypadek w szkole definiuje się jako nagłe zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło między innymi w czasie zajęć dydaktycznych, wychowawczych lub opiekuńczych realizowanych przez jednostki organizacyjne systemu oświaty.

Sąd Najwyższy w wyroku z 27 września 2002 r. wyjaśnił, iż wypadkiem w czasie zajęć szkolnych w rozumieniu tego przepisu jest zdarzenie, jakiemu uległ uczeń przebywający w szkole lub w innej ustawowo określonej jednostce systemu oświaty albo w innym miejscu wyznaczonym przez te placówki oświatowe w związku z uczestnictwem w zajęciach szkolnych, podczas których realizowany jest pod nadzorem pedagogiczno-dydaktycznym program nauczania, uwzględniający podstawę programową kształcenia uczniów w konkretnej szkole lub klasie (sygn. II UKN 385/01).

Wszelkie urazy odniesione przez uczniów podczas bójek lub wzajemnych konfliktów w czasie gdy przebywają na terenie szkoły lub podczas zajęć organizowanych przez szkołę poza jej terenem należy kwalifikować jako wypadek w szkole w kategorii - pobicie, uderzenie zamierzone. Należy precyzyjnie ustalić okoliczności i przyczyny konfliktu w procesie postępowania powypadkowego. A czy złamanie ręki przez ucznia, gdy w czasie przerwy wybrał się na zakupy do pobliskiego sklepu będzie również traktowane jako wypadek w szkole. Tak, wypadek na przerwie międzylekcyjnej należy również zakwalifikować jako wypadek w szkole - bez względu na to, w jakim miejscu uczeń przebywał. Przerwa międzylekcyjna nie zwalnia szkoły od obowiązku sprawowania opieki i nadzoru nad uczniem w czasie jej trwania. Jest to czas, w którym uczeń znajduje się i powinien się znajdować pod opieką personelu pedagogicznego szkoły. W takim przypadku należy podjąć działania profilaktyczne, aby tego typu wypadki nie miały podstaw do zaistnienia. Oprócz zwiększenia nadzoru i wydania uczniom wyraźnego zakazu opuszczania terenu szkoły podczas przerw międzylekcyjnych można np. docelowo również pomyśleć o zorganizowaniu na terenie szkoły tzw. sklepiku szkolnego.

PROCEDURA ORGANIZACJI IMPREZ I WYCIECZEK

Planowanie:

Podstawą planowania i organizowania wycieczek i imprez szkolnych są potrzeby edukacyjne i wychowawcze uczniów, wspomaganie rodziny w procesie wychowania.

Imprezy szkolne planowane są w miesiącu wrześniu i stanowią załącznik do planu pracy szkoły.

Podczas planowania wycieczek i imprez szkolnych należy uwzględnić:

Określenie celów i założeń programowych, trasy wycieczki, terminu, liczby dni i uczestników.

1. Uzyskanie akceptacji dyrektora .

Zgoda nauczycieli, uczniów i ich rodziców na uczestnictwo w przedsięwzięciu.

Dostosowanie programu imprezy do wieku, zainteresowań i potrzeb uczniów.

Organizacja imprez i działalności krajoznawczo-turystycznej

Opracowanie harmonogramu imprezy.

Określenie zadań dla opiekunów i uczestników.

Uzyskanie pisemnej zgody rodziców na odbycie wycieczki jeżeli wycieczka odbywa się poza teren miasta Radomska.

Przygotowanie projektu finansowego wycieczki.

Skompletowanie potrzebnej dokumentacji.

Spotkanie z uczestnikami imprezy.

Omówienie regulaminu wycieczki.

Zapewnienie właściwej opieki i bezpieczeństwa jej uczestnikom. Nadzór w tym zakresie sprawuje kierownik wycieczki. Za bezpieczeństwo uczniów podczas wycieczek odpowiedzialny jest kierownik oraz wyznaczeni przez niego opiekunowie. Opieka ta ma charakter ciągły i obejmuje czas od momentu zbiórki uczniów do odbioru dziecka przez rodzica. Kierownik wycieczki zapoznaje uczestników z regulaminem wycieczki oraz innymi regulaminami (np. regulaminem Schronisk Młodzieżowych, regulaminem muzeów, poruszania się na obszarze parku narodowego itp.). Regulamin zaczyna obowiązywać po omówieniu, wyjaśnieniu oraz podpisaniu go przez uczestników. Przedłożenie dokumentacji dyrektorowi najpóźniej na 7 dni przed planowanym wyjazdem celem zaopiniowania. Przed wyruszeniem na wycieczkę należy bezwzględnie pouczyć wszystkich jej uczestników o sposobie zachowania się w czasie nieszczęśliwego wypadku. W sytuacji wypadku kierownik i opiekunowie zobowiązani są niezwłocznie zapewnić poszkodowanemu opiekę, w miarę możliwości udzielić pierwszej pomocy i sprowadzić fachową pomoc, a następnie zawiadomić dyrektora szkoły i rodziców (prawnych opiekunów) poszkodowanego. Mają tu zastosowanie przepisy dotyczące wypadków w szkołach i placówkach publicznych. Powiadomienie Komendy Powiatowej Policji o planowanym wyjeździe (dzień, godzina wyjazdu, miejsce wyjazdu). Dokonanie podsumowania odbytej wycieczki, bądź imprezy, sprawozdanie finansowe. Przedłożenie sprawozdania dyrektorowi w terminie 15 dni od zakończenia imprezy.

PROCEDURA PRZYPROWADZANIA I ODBIERANIA DZIECI ZE ŚWIETLICY SZKOLNEJ

PRZYPROWADZANIE I ODBIERANIE DZIECKA DO ŚWIETLICY

Dzieci są przyprowadzane rano do świetlicy i odbierane po zajęciach ze świetlicy przez rodziców (opiekunów prawnych lub inne osoby wskazane przez rodziców), którzy są odpowiedzialni za ich bezpieczeństwo w drodze do świetlicy i ze świetlicy do domu. Po zajęciach lekcyjnych uczniów oddziału przedszkolnego i klas I-III do świetlicy przyprowadza wychowawca lub inny nauczyciel kończący zajęcia w klasie w tym dniu. Uczniowie klas IV – VI po skończonych zajęciach w danym dniu do świetlicy przychodzą sami. Wychowawcy sprawują opiekę nad dziećmi w świetlicy godzinach od 6:45 do 8:45 i od 11:50 do 15:50. Za dzieci pozostawione w szkole przed rozpoczęciem pracy świetlicy odpowiedzialność ponoszą wyłącznie rodzice (opiekunowie prawni).

Rodzice (opiekunowie prawni lub inne osoby wskazane przez rodziców) osobiście powierzają dziecko nauczycielowi pełniącemu dyżur w świetlicy. W przeciwnym w wypadku nauczyciele nie ponoszą odpowiedzialności za bezpieczeństwo i zdrowie dziecka. Rodzice (opiekunowie prawni) mają obowiązek zgłaszania wszelkich poważnych dolegliwości dziecka i udzielania wyczerpujących informacji na ten temat. Dzieci mogą być odbierane również przez inne osoby upoważnione na piśmie przez rodziców (opiekunów prawnych). Upoważnienie pozostaje w dokumentacji świetlicy. Może ono zostać w każdej chwili odwołane lub zmienione przez rodziców (opiekunów prawnych).

Rodzice (opiekunowie prawni) ponoszą odpowiedzialność prawną za bezpieczeństwo dziecka odebranego ze świetlicy przez upoważnioną przez nich osobę. Dopuszcza się możliwość odbioru dziecka ze świetlicy przez niepełnoletnie rodzeństwo. Jeśli sytuacja życiowa rodziny tego wymaga, rodzice (opiekunowie prawni) są zobowiązani do złożenia pisemnego oświadczenia w tej sprawie. Rodzice (opiekunowie prawni) ponoszą odpowiedzialność za bezpieczeństwo swoich dzieci w drodze ze szkoły do domu. Jeśli dziecko będzie się opierało, płakało lub z innych przyczyn nie będzie chciało wyjść ze świetlicy z osobą upoważnioną przez rodziców, dziecko nadal pozostanie pod opieką nauczyciela, a dyrektor lub (w przypadku jego nieobecności) nauczyciel niezwłocznie skontaktuje się telefonicznie z rodzicami w celu ustalenia dalszego postępowania.

Wydanie dziecka osobie upoważnionej przez rodziców nastąpi po wcześniejszym okazaniu przez taką osobę dowodu osobistego - nauczyciel jest zobowiązany do wylegitymowania takiej osoby. Nauczyciel powinien nie tylko wiedzieć, ale także widzieć, kto odbiera dziecko ze świetlicy. Ze świetlicy lub miejsca przebywania grupy świetlicowej można pozwolić dziecku odejść dopiero wtedy, gdy rodzic (osoba upoważniona) dotarł na miejsce pobytu grupy. Nauczyciel może odmówić wydania dziecka w przypadku, gdy stan osoby odbierającej dziecko wskazuje na spożycie alkoholu lub zachowanie tej osoby jest agresywne. W takim przypadku nauczyciel ma obowiązek zatrzymać dziecko do czasu wyjaśnienia sprawy oraz skontaktować się z inną osobą upoważnioną przez rodziców do odbioru dziecka. O zaistniałym fakcie powinien zostać poinformowany dyrektor oraz pedagog szkolny. Życzenie rodziców dotyczące nie odbierania dziecka przez jednego z rodziców musi być poświadczony przez orzeczenie sądowe.

POSTĘPOWANIE W SYTUACJI NIEODEBRANIA DZIECKA ZE ŚWIETLICY LUB ZGŁOSZENIA SIĘ PO DZIECKO OSOBY NIEMOGĄCEJ SPRAWOWAĆ OPIEKI

Dzieci powinny być odbierane ze świetlicy najpóźniej do godziny 15:50.

W przypadku braku możliwości odbioru dziecka w godzinach pracy świetlicy (sytuacje losowe) rodzice lub opiekunowie zobowiązani są do poinformowania o zaistniałej sytuacji oraz do uzgodnienia innego sposobu odbioru dziecka.

W razie wyczerpania wszystkich możliwości odbioru dziecka przez rodziców (prawnych opiekunów) lub osób upoważnionych pisemnie nauczyciel ma obowiązek powiadomić o zaistniałej sytuacji dyrektora szkoły, który podejmie decyzję o dalszym postępowaniu (powiadomienie policji).

Z przebiegu zaistniałej sytuacji nauczyciel sporządza protokół zdarzenia podpisany przez świadków, który zostaje przekazany dyrektorowi szkoły.

W przypadku powtarzających się sytuacji nie odbierania dziecka ze świetlicy w wyznaczonym czasie w stosunku do rodziców (opiekunów prawnych) zostaną podjęte odpowiednie działania np. powiadomienie Sądu Rodzinnego.

BEZPIECZEŃSTWO DZIECI JEST DLA NAS PRIORYTETEM.